

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
----------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο πολιτισμός της παιδείας	15
---------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο κόσμος του Ομήρου	19
Το περιεχόμενο των ομηρικών επών	20
Η εκπαίδευση των νέων στον Όμηρο	26
Όμηρος, ο παιδαγωγός της Ελλάδας	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η εκπαίδευση των αρρένων στη Σπάρτη	38
Υποχρεωτική ομαδική εκπαίδευση	39
Η διάπλαση των παιδιών και των εφήβων μέχρι την ηλικία των 20 ετών	44
Η επιτήρηση των νεαρών ενηλίκων από 20 έως 30 ετών	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η εκπαίδευση των θηλέων στη Μυτιλήνη και τη Σπάρτη	56
---	----

Η διδασκαλία της Σαπφώς στη Μυτιλήνη	57
Η εκπαίδευση των Σπαρτιατισσών	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η <i>ἀρχαία παιδεία</i> των αρρένων στην Αθήνα	74
Μια «πρώτη εκπαίδευση» μέχρι την ηλικία των 7 ετών	75
Οι δομές της <i>ἀρχαίας παιδείας</i>	79
Τα προγράμματα της βασικής εκπαίδευσης	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η νέα αθηναϊκή εκπαίδευση: από τον Πρωταγόρα στον Αριστοτέλη	93
Η εκπαίδευση που παρείχαν οι σοφιστές	94
Η εκπαίδευση που παρείχαν οι ρήτορες και οι φιλόσοφοι	102

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η εκπαίδευση των εφήβων στην κλασική Αθήνα	115
Η αττική εφηβεία πριν από το 335 π.Χ.	116
Η αττική εφηβεία την εποχή του Αριστοτέλη	122
Οι συνδεόμενες με την εφηβεία διαβατήριες τελετές	127

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η εκπαίδευση των θηλέων στην κλασική Αθήνα	133
Η οικογενειακή και ιδιωτική εκπαίδευση	134
Οι διαβατήριες τελετές υπό τον έλεγχο της πόλης	140

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η εκπαίδευση των παιδιών στον ελληνιστικό κόσμο . . .	148
Το θεσμικό πλαίσιο	149
Το γενικό πλαίσιο της διδασκαλίας	159
Παιδαγωγική και προγράμματα	165

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Εφηβεία και ανώτερη εκπαίδευση στον ελληνιστικό κόσμο	171
Το γυμνάσιο	172
Η αθηναϊκή εφηβεία	177
Η εφηβεία στον ελληνιστικό κόσμο	183

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Ο ελληνισμός στην Ανατολή των ρωμαϊκών χρόνων . . .	190
Το πλαίσιο της ελληνικής εκπαίδευσης	191
Το περιεχόμενο της ελληνικής εκπαίδευσης	199
Η ελληνική πολιτιστική ταυτότητα	206

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η μοίρα της ελληνικής παιδείας	215
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	218
Αρχαιολογικές μαρτυρίες	218
Η διδασκαλία της μουσικής και των γραμμάτων σε ένα σχολείο Αττική κύλικα του αγγειογράφου Δούριδος (περί το 480 π.Χ.)	218

Ο όρκος των Αθηναίων εφήβων	
Επιγραφή του δεύτερου μισού του 4ου αιώνα π.Χ.	220
Απεικονίσεις μαθητριών (5ος και 3ος αιώνας π.Χ.)	222
Χρονόλοιο	224
Χάρτες	232
Γλωσσάριο	235
Κατόψεις γυμνασίων της ελληνιστικής εποχής	242
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	245

ΣτΜ.: Οι μεταφράσεις των αρχαίων κειμένων έγιναν από το γαλλικό μετάφρασμα σε αντιπαράβολή με το αρχαίο κείμενο της εκάστοτε καλύτερης κριτικής έκδοσής του (σύμφωνα με τον Κανόνα των φιλολόγων για τις έγκριτες κριτικές εκδόσεις) και διορθώθηκαν τυχόν αβλεψίες στις παραπομπές. Η λύση αυτή προτιμήθηκε έναντι της παράθεσης μεταφράσεων των κειμένων που κυκλοφορούν στα ελληνικά, γιατί πολλές φορές ο συγγραφέας χρησιμοποιεί λέξεις ή φράσεις του παραθέματος μέσα στο κείμενό του, οπότε έπρεπε να υπάρχει η σχετική αντιστοιχία. Σε ορισμένες περιπτώσεις επίσης η γαλλική μετάφραση που παρέθετε ο συγγραφέας παρουσίαζε διαφορές από την ελληνική, γιατί ο Γάλλος και ο Έλληνας μεταφραστής μετέφραζαν το αρχαίο κείμενο από διαφορετικές κριτικές εκδόσεις. Ας σημειωθεί, τέλος, ότι σε αρκετές περιπτώσεις η λύση αυτή ήταν η μόνη εφικτή, εφόσον δεν υπήρχαν ελληνικές μεταφράσεις των αρχαίων κειμένων στο εμπόριο, όπως π.χ. των παπυρικών ευρημάτων και των επιγραφών που παρατίθενται στα Κεφάλαια 9 και 10.